

中国

Resan i Mittens rike

En reseberättelse från Kina den 9 - 25 april 2010

Text, foto och layout: Jola och Thomas Johnsson
www.clangula.se

En glad kvinna vid Sommarpalatset, en av många inhemska, kinesiska turister

Resan i Mittens rike

Innehållsförteckning

Dag 1	Flyg från Köpenhamn till Beijing	3
Dag 2	Beijing: Himmelens tempel och välkomstmiddag	3
Dag 3	Beijings Zoo, Sommarpalatset, Himmelska fridens torg och stadsplanemuseét samt Pekingopera	5
Dag 4	Emaljverkstaden, Minggravarna, kinesiska muren och de Olympiska arenorna	7
Dag 5	Trumtornet, hutongerna, Himmelska Fridens Torg, Förbudna staden och Pearl Market	10
Dag 6	Suzhou: Nätmästarens trädgård och Silkesbroderi-institutet	14
Dag 7	Luzhi och Shanghai	15
Dag 8	Shanghais museum, Folkets torg, East Nanjing Road, New Pudong Area, Oriental Pearl Tower, Shanghais historiska museum och The Bund	17
Dag 9	Gamla stan, Yuträdgården, Maglev train, flyg till Guilin och skarvfisket på Lifloden	19
Dag 10	Färden på Lifloden till Yangshou och ljusspelet	22
Dag 11	Cykeltur på landsbygden	23
Dag 12	Teodling, konstfakulteten i Guilin, Rörflöjtsgrötan och flyg till Xian	24
Dag 13	Shaanximuseet, sidenväveri och Qinkejsarens terrakottaarmé	28
Dag 14	Vildgåspagoden, jadesliperi och Xians stadsmur	29
Dag 15	Beijing: Ritan Park och Silk Market	33
Dag 16	Himmelska Fridens Torg, hutongerna och Himmelens Tempel samt pekinganka	33
Dag 17	Flyg från Beijing till Kastrup	34

Ni hao! Välkomna till Kina och att ta del av en berättelse från en resa till Mittens rike under perioden 9-25 april 2010.

Resan genomfördes i regi av Kinaresor AB och leddes på ett utomordentligt sätt av färdledaren Ulf Nilsson från Växjö. Ulf arrangerar även egna resor i Sverige och i utlandet.

Kontaktuppgifter: www.kinaresor.se resp www.ulfnilsson.nu

© Text, foto och layout:

Jola och Thomas Johnsson
Solbrinken 7, 281 41 Hässleholm
070-331 61 26

Reseberättelsen kan beställas på...

* telefon 070-331 61 26

* e-post: thomas.johnsson@studieframjandet.se

* hemsida: www.clangula.se

Resan i Mittens rike

■ Fredagen den 9 april

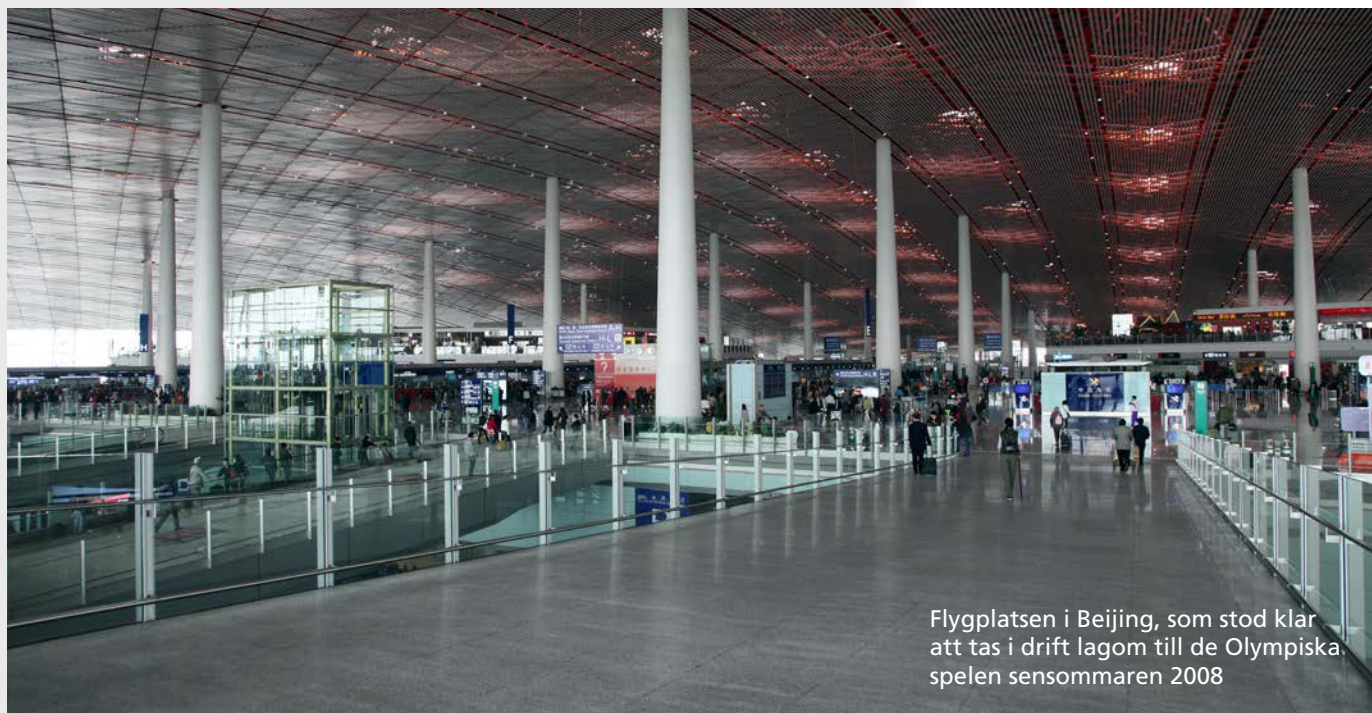
Det är en vacker vårdag, då vi under eftermiddagen lämnar vårt hem i Hässleholm, för att fara på en studieresa till Kina, till Mittens rike. Det är elva grader varmt och växlande molnighet. Våra tulpaner har just stuckit upp ur gräsmattan och rödhaken sjunger trevande från häcken bakom huset. Vi tar oss smidigt med Öresundståget till Kastrups flygplats och kommer fram strax före klockan 18. Vi firar "fredagsmys" på flygplatsen; En kyckling- och baconmacka med en Guld-Tuborg, innan vi sedan - vid "gaten" - träffar vår färdledare Ulf Nilsson och några ur vårt resesällskap. Välkände f d partiledaren Alf Svensson (kd) ska resa med samma flyg som vi.

Vi reser med en Airbus A340 från SAS och lämnar Kastrups flygplats i exakt rätt tid (kl 21.00). Framför oss ligger en ca 700 mil eller nio timmar lång direktflygning till Beijing. Vi reser österut och möter redan en halvtimme efter midnatt (svensk tid) gryningen över södra Sibirien. Numera flyger man på hög höjd (11 125 m ö h) och med bra fart (drygt 900 km/tim), vilket gör att även en sådan här långflygning - tidsmässigt - blir en dräglig upplevelse. Vi sover under en stor del av flygningen.

■ Lördagen den 10 april

Norr om Beijing möter höga berg och strax norr om staden kan de som sitter på rätt sida i flygplanet se den kinesiska muren slingra sig fram över berg och dalar. Klockan 11.50 (lokal tid) landar vi på Beijings nybyggda - och mycket stiliga - flygplats. Det är soligt om än lite kyligt (12 grader C). Flygplatsen stod färdig på våren 2008 och var naturligtvis ett led i Kinas stora satsning på de Olympiska spelen i Beijing samma år. Anläggningen är så stor att man får åka ett litet tåg för att komma till bagageutlämningen. Allt fungerar oklanderligt och i entrén möter vi vår kvinnliga, kinesiska lokalguide Peng Bo (eller "Britta" som vi kommer att kalla henne), som hälsar oss välkomna på välartikulerad svenska och som kommer att ta hand om oss på bästa sätt under dagarna i Beijing.

I Kina har man ett gammalt språk som skrivs med symboltecken - Skriftecken ovan betyder "Mittens rike". Det är en stor konst att skriva tecknen på ett fulländat sätt. Kalligrafi, som konsten heter, har hög status i Kina. Ovanstående tecken är skrivna av en lärare i kalligrafi vid universitetet i Guilin den 20 april 2010.

Flygplatsen i Beijing, som stod klar att tas i drift lagom till de Olympiska spelen sensommaren 2008

Röda trappans väg

Upptäcktsresan börjar med en rivstart; Vi far in mot centrum av Beijing, möter storslagen höghusbebyggelse med bl a en futuristisk byggnad för den statliga, centrala TV:n (CCTV) och en livlig biltrafik. Befolkningen i Beijings kommun har vuxit till 17 miljoner invånare. Tiden då Beijings gator dominerades av så gott som bara energiskt pedaltrampande cyklister har sedan länge flytt! Efter en dryg timme kommer vi till **Himmelens tempel**, *Tiantan*, som byggdes färdigt under Mingdynastin på 1400-talet. Hit kom kejsaren två gånger om året för att be om god skörd. Idag kommer lediga pekingbor för att uppleva den historiska miljön och koppla av i den stora och vackra Tiantanparken, som omger tempelbyggnaderna.

Templets huvudbyggnader är uppförda längs en nordsydlig axel med en upphöjd väg - Röda trappans väg - mellan sig. Det här är en av Kinas största tempelanläggningar och innehåller ett antal imponerande - ofta runda - träbyggnader med överdådigt dekorerade fasader och interiörer. Det var alltså här som kejsaren offrade och tillbad himlen och förfäderna i samband med bl a vintersolståndet. Som himlens son kunde kejsaren för sitt folks räkning vädja till gudarna, som representerades av andetavlor, och be om goda skördar.

I parken finner vi gamla knotiga enar men också blommande magnolior, forsythia och körsbär. Tärpilarna har just slagit ut och dess skira flor av grönska vajar lätt i vinden. Vi noterar talrika, vackert azurvingade blåskator och även vanliga skator, liksom svartkråkor och pilfinkar.

Det är lördagseftermiddag och parken är fylld av pekingbor som roar sig med kollektiv körsång, instrumentspel, kortspel, ogenerad dans under olövade träd och drakflygning. Vilken känsla av gemenskap och trevnad! Vårt första intryck av Beijing blir positivt.

Vid 17-tiden checkar vi in på vårt hotell - Tiantan Hotel - i närheten av tempelområdet. Vid 19-tiden - när skymningen kommer smygande - blir vi bjudna på en välkomstmiddag på en restaurang, som ägs av Dai-folket från södra Kina. Vi serveras ett 20-tal rätter på en roterande, rund glasskiva. Bland rätterna märks kanin med bambuskott (en Dai-specialitet), biff, fläsklägg, flottyrkokta räkor, svamp och broccoli samt friterad banan. Till maten dricker de flesta ett välsmakande, kinesiskt

En av de vackra, cirkelformade tempelbyggnaderna - tillverkade i trä och rikt smyckade

öl och vi skålar i sparsamt serverat rött vin (av märket "Great Wall"). Efter måltiden uppträder Dai-folket med dans och sång.

Vi kommer i säng strax före klockan 21 efter en lång och händelserik dag och vi sover gott i relativt hårda sängar.

■ Söndagen den 11 april

Vi lämnar hotellet vid halvniotiden, noterar att det idag är sämre väder; mullet, regn och endast fem grader varmt! Enligt våra kinesiska värdar har det inte varit en sådan kall vår här i huvudstaden under de senaste 30 åren. Man har även haft den värsta torkan i landet på över hundra år, så visst är klimatet lite "upp och ner", som på så många andra håll i världen.

Dagens första utflykt går till **Beijings Zoo**, där huvudattraktionen naturligtvis är de många jättepandorna. Vi ser 3-4 vuxna individer och ett flertal unga djur i olika inhägnader. Det är en medelstor och mycket kraftig björn - huvud och bål mäter omkring 150 cm, svansen 15 cm och mankhöjden är omkring 75 cm. Den har tjock päls och ett iögonenfallande svart och vitt färgmönster. Även om pälsen är mer smutsbrun i verkligheten än på Världsnaturfondens logotyp, så ser pandorna trevliga ut. Det var först i slutet av 1860-talet som vi i västvärlden fick vetskap om djurens existens i Kinas bambuskogar. Idag finns endast mellan 500 - 1 000 individer kvar i vilt tillstånd i några få bergsområden i sydvästra Kina.

Från Zoo reser vi med bussen - via en butik som säljer odlade pärlor - till det kejserliga **Sommarpalatset** i Beijings nordvästra delar. Det är kallt och vi fryser rejält - färdledaren Ulf värmer oss dock med livfulla berättelser om platsen: "Sommarpalatsets (*Yiheyuan*) enorma ägor var Qingkejsarens tillflyktsort undan Förbudna stadens instängda gränser. Det hade varit en kejserlig park under tidigare dynastier, men det var först under kejsar Qianlongs regeringstid (1736-1795) som Sommarpalatset fick sin nuvarande utformning. Men kanske förknippar man det framförallt med änkekejsarinnan Cixi som fick bygga upp det två gånger; en gång efter de franska och engelska truppernas ödeläggelse 1860, och en gång till år 1902 efter boxarupprorets plundringsvågor".

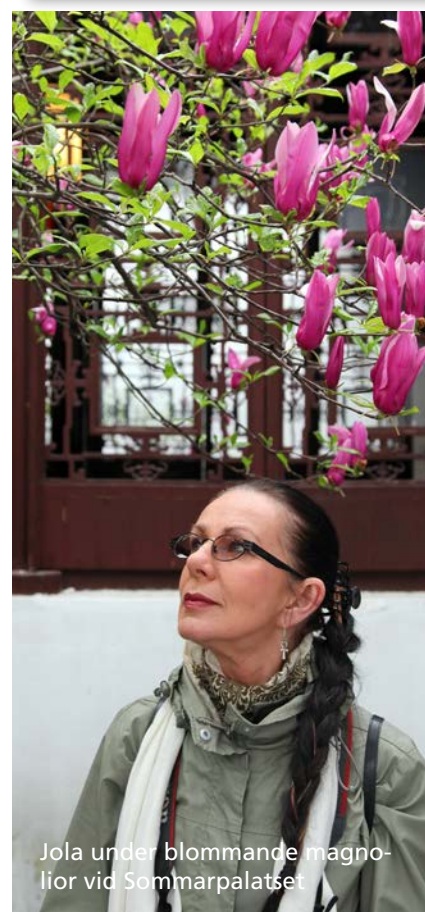
Vi vandrar förbi en ståtlig teaterbyggnad i tre våningar och längs en lång byggnad; en 728 meter lång korridor (Changlang) som pryds av mer än 14 000 målningar med natursköna motiv. Enligt Guinness rekordbok är detta världens mest smyckade byggnad. Vi får lära oss att onda andar kryper längs marken och bara kan förflytta sig rakt fram. Av den anledning finns ofta höga trösklar i kinesiska byggnader och en "andefångare" placerad innanför dörröppningen.

Vi äter lunch i en gammal byggnad inom palatset - restaurangen "Där gyllingarna sjunger" - och bjuds in till bord dukade med gyllengula dukar; kejsarens egen färg. Förutom god mat serverad på vackert porslin får vi möjlighet att värma våra lekamnen, innan det åter är dags att ge sig ut i kylan. Det var länge sedan man frös som idag!

Vi tittar på den stiliga "Marmorbåten", som änkekejsarinnan Cixi lät bygga för medel tänkta för en modernisering av kejsarens flotta, innan vi själva tar en drakbåt

Tre unga pandor i Beijings Zoo låter sig väl smaka av bambuskotten

Jola under blommande magnolior vid Sommarpalatset

"De sjutton valvens bro" i sjön Kunming vid Sommarpalatset

En av drakbåtarna på Kunming-sjön

Stadsplanemuseet med sina många modeller, bl a TV-huset

och far, i disigt väder, över den konstgjorda Kunmingsjön. Några stora seglare och insektssnappande ladusvalor, liksom en liten vit häger noteras vid sjön. Innan vi når den östra stranden passerar vi "de sjutton valvens bro", som spänner en elegant båge över vattnet.

Klockan 15 kommer vi till **Himmelska Fridens Torg** (*Tiananmen Guangchang*) - ett av världens största torg - och möts av mängder med flanörer och att en liten del av torget är avspärrat till följd av att Danmarks statsminister - Lars Lökke Rasmussen - är på officiellt statsbesök i Beijing. De svarta limousinerna står i rad framför det nyrenoverade Nationalmuseet och bevakas av den kinesiska arméns värdrillade, grönklädda soldater.

Torget är gigantiskt i storlek, i norra delen ingången till Förbjudna staden med Maos jätteporträtt, i väster Folkkongressen, i öster Nationalmuseet, i söder en av Beijings gamla stadsporthar och nästan mitt på torget Maos mausoleum och Monumentet över folkets hjältar (jämför "Den okände soldatens grav" under Triumfbågen i Paris). "Storslaget", sa Bill till Bull!

En halvtimme senare besöker vi **Stadsplanemuseet**, som ligger i det väldiga torgets nordvästra del, bredvid Beijings gamla järnvägsstation. Här möter vi fantastiska, detaljrika modeller över huvudstaden och vi får en god översikt av stan. Det löper en nord-sydlig axel genom hela Beijing - Längs denna hittar vi den nyskapade affärsgatan med moderna butiker, Himmelska Fridens Torg, den Förbjudna Staden, Trum- och Klocktornen och - senast tillkommet - det Olympiska området med nationalstadion "Fågelboet". Tankarna inom fengshui, en gammal kinesisk pseudovetenskap - och dess behov av balans och samspel - har skapat

Pekingoperan spelas på Liyuan Theatre i Beijing

denna stadsplan för längesedan. En gigantisk bronsgjutning - säker tio meter hög - över Beijings stadsplan, placerad i museets trapphall, imponerar på oss alla.

Vid 16.30 är vi åter på hotellet. Kylan och tidsomställningen gör att vi nu inte känner oss som "världens mest pigga turister"! Men vi laddar snabbt om; Klockan 18 äter vi en middag av "Sechuanstil" - smakrikt och gott - och serverad som en buffé. Dagen avslutas med traditionell "**peking-opera**" (*jingju*). En teaterföreställning med färgrika dräkter, karaktäristiska ansiktsmålningar (beroende av den personliga karaktären) och en del akrobatik. Föreställningen handlar om kärlek med äktenskapsförmedlare och kampen mellan onda och goda äktenskapsalternativ. Det är livligt och färgglatt även om sången ibland låter som "en klämd katt" (förlåt!).

■ Måndagen den 12 april

Redan klockan 8 lämnar vi hotellet idag. Det är mulet och relativt blåsig, temperaturen ligger kring tio plusgrader. Vi reser norrut mot de s k Minggravarna och den kinesiska muren.

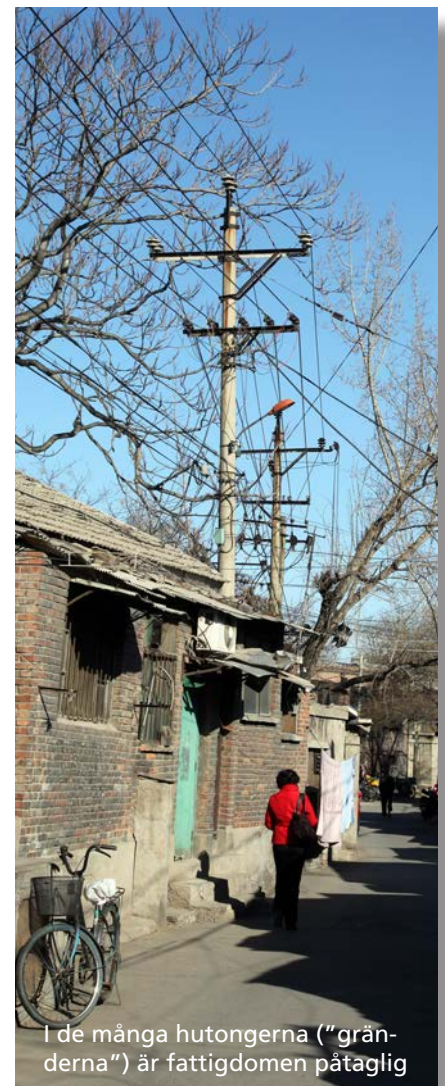
Det är måndag morgon och trafikstockningar på utfartsleden mot norr. Vår svensktalande guide "Britta" passar på att berätta om **bostadssituationen i dagens Beijing**: "Tidigare fanns det inga privata bostäder, antingen ägdes de av staten eller företagen. Sedan man genomfört en bostadsreform år 2000 kan man dock som privatperson köpa sin lägenhet. 2005 köpte "Britta" och hennes man en oinredd tvårumslägenhet på 70 m² för 300 000 yuan. Till detta kommer installation av köksutrustning, toalett, elkontakter, tapeter etc för cirka 80 000 yuan. De hade möjlighet att låna 75% av kostnaderna i sin bank. Idag - fem år senare - har värdet på lägenheten fyrfaldigats!" Det finns således anledning att även varna för en kinesiskt "bostads-bubbla"! Hon berättar vidare: "Räntesatsen för bostadslån har - liksom i västvärlden - minskat, i vårt fall från 7 till 4%. Kostnader för el, uppvärmning, sopor och yttre underhåll av fastigheten uppgår idag till ca 300 yuan per månad. Villabebyggelse är relativt sparsamt förekommande, och enbart möjligt för de rika i samhället."

På 1980-talet bodde "Britta" hos sin mormor i ett av Beijings gamla, sammanbyggtrade kvarter med grå enplansbebyggelse - de s k hutongerna (gränderna). Därefter bodde hon - som ensamt barn - hos sina föräldrar i en lägenhet som ägdes av hennes pappas arbetsgivare; En dragig tvårumslägenhet på 50 m², som värmdes med kolkamin och saknade hiss trots att lägenheten låg på sjätte våningen. 1996 fick de en ny lägenhet av pappans arbetsgivare; En tvårummare på 56 m² och med både fjärrvärme, balkong och hiss. 2003 köpte föräldrarna sin egen lägenhet för 45 000 yuan och kan idag med lätthet sälja den för 750 000 yuan! Löneläget i Kina varierar kollosalt beroende på var i landet man arbetar. Skillnaderna mellan land och stad, och hur stark utvecklingen är i den region man arbetar i, är mycket stora. På landsbygden är det inte ovanligt med en månadsinkomst om 200-300 yuan per månad och person. I Beijing är inkomsterna kring 1 000 - 3 000 yuan per månad. Staten taxerar inte inkomsterna om de understiger 1 500 yuan per månad. Skattesatsen är låg - kring 5% - för de som tjänar minst. Man har dock dålig kontroll på sina invånare och deras inkomster, så statens skatteintäkterna är låga. Detta gör att man inte heller har ett fullgott system för pensioner eller allmän sjukförsäkring. Det finns en lagstadgad moms på försäljning av varor och tjänster men eftersom kontrollsystemen är ofullständiga och välfungerande kassaapparater få, hamnar mycket på "fusk-kontot". I Kina, som i alla expansiva utvecklingsregioner i världen, och framförallt i områden där inte statens uppföljning och fördelningspolitik fungerar fullgott, råder någon form av "kapitalismens naturliga urval"; de företagsamma och starka "roffar åt sig" på de svagares bekostnad! Sedan må landet vara hur "kommunistiskt" som helst!

Vi lämnar Beijings nordliga förorter, reser genom ett uppodlat landskap med vete, majs och fruktträd (äpple, päron och persikor) samt enstaka vinodlingar och kommer vid 11-tiden till ett emaljguteri - ett s k **cloisonné** - där emaljfärg fylls i tomrummen mellan fina koppartrådar. Vi får möjlighet att studera de olika

En kinesiskt måltid ska ätas med pinnar - och med lite övning går det riktigt bra.

I de många hutongerna ("gränderna") är fattigdomen påtaglig

processerna fram till färdig produkt. Vilket arbete och vilken hantverksskicklighet innan vaser, skålen, prydnadsföremålet eller vad det nu är når sin fulländning. En stor praktvas - 1½ meter hög - kostar 1,2 miljoner yuan, ser vi på en prislapp. Om det finns någon "prutmån" vet vi inte?

Praktvasen kostade 1 200 000 yuan enligt prislappen!

Nästa anhalt blir de välkända **Minggravarna** som finns här strax söder om bergen. Av Mingdynastins 16 kejsare vilar 13 i detta gravområde. Här hittar vi det främsta exemplet på Kinas kejserliga gravarkitektur. Platsen valdes ut för sin gynnsamma fengshui. I norr bildar en bergskam en vagga åt gravarna på tre sidor, medan det är öppet mot söder. På så vis skyddades den döde från de onda andar som kom med nordanvinden. Vi besöker Yonglekejsarens (1360-1424) viloplats, Changling, den mest storslagna och den första som byggdes. Graven är vackert restaurerad, men själva gravkammaren där den storväxte Yongle, hans hustru och 16 konkubiner tros ligga begravda, har aldrig grävts ut. Vi börjar med att vandra längs "Andevägen", en stensatt väg kantad av nyutslagna tårpilar och olika marmorfigurer. Solen tittar fram och värmer både kroppen och vårt sinne. Av fåglar noterar jag en tornfalk, skator, blåskator, ladusvalor och en vit häger.

Vi fortsätter vandringen in genom "Den stora ynnestens port" och kommer fram till en av Kinas största träbyggnader, placerad på ett trevåningars stenfundament: "Den stora ynnestens sal". I porten står en kinesisk kvinna med traditionell dräkt och inne i byggnaden - som hålls upp av 13 meter höga pelare av cederträd - finns en utställning med kejserliga föremål, bl a en skir guldkrone.

Jola på Kinesiska muren, strax innan de onda andarna hoppade in i hennes fötter!

Vi äter lunch strax efter klockan 13, innan vi reser vidare mot **kinesiska muren** vid Badaling. Muren är symbolen för Kinas historiska uppdelning och sårbarhet. Den slingrar sig fram genom landskapet, över öknar, berg och slätter i drygt 600 mil. Från början bestod den av en rad olikartade muravsnitt som byggdes av olika dynastier. Först när Kina enats under Oinkejsaren Shi Huangdi (221-210 f Kr) skapades den egentliga muren. Trots ett rejält murverk visade den sig vara otillräcklig - på 1200-talet bröt Djingis Khan och mongolerna genom muren, och på 1600-talet var det manchurernas tur. Idag är det bara några utvalda delar av den söndervittrade muren som har återställts som den var under Mingdynastin på 1500-talet, bl a här vid Badaling. Muren syns definitivt inte från rymden, som vissa skrönor gör gällande! När byggnadsarbetet var som mest intensivt arbetade över en miljon kineser med muren.

Här vid Badaling är landskapet väldigt kuperat, sluttningarna är klädda med nyplanterade cypresser (att återbeskoga Kina är numera ett viktigt nationellt mål!) medan persikoträden blommar i ljuslila. Vi vandrar upp på själva muren, som på vissa ställen är synnerligen brant, och njuter av landskapet och ser hur muren slingrar fram över bergknallarna. Jag noterar flera korpar, några bergfinkar och två

forts sidan 10

Kortfakta om KINA:

Kina har idag nästan 1,4 miljarder invånare, d v s var femte människa på jorden är en kines. På knappt ett halvsekel har landet mer än fördubblat sin folkmängd. En av regeringens mest kända åtgärder för att bromsa tillväxten är "ettbarnspolitiken", som innebär att par som skaffar mer än ett barn riskerar att mista samhälliga förmåner. Denna åtgärd har aldrig omfattat minoritetsfolken och den börjar nu även luckras upp för kinesen i gemen.

Nittiotvå procent av befolkningen kallar sig "han", liktydigt med kines. De övriga, omkring 100 miljoner invånare, fördelar sig på 55 minoritetsfolk. Till dessa grupper hör t ex zhuang (15 miljoner), manchuer, hui; muslimska kineser, miao, uigurer, yi, mongoler och tibetaner. Utanför landets gränser finns ett "andra Kina": kanske 40 miljoner kineser bosatta i Taiwan, USA, Kanada, Singapore och olika länder i Sydostasien.

Kinesiska är modersmål för över en miljard människor i och utanför Kina och är därmed världens största språk. Det kännetecknas av enstavighet, där en stavelse är lika med ett begrepp - och med ett skrivtecken. Man talar olika dialekter. Den officiella dialekten är den som talas i Peking. Shanghai-dialekten är svår att förstå för en Pekingbo och dialekterna längre söderut är helt obegripliga för en nordkines. Skrivtecknen är dock lika i hela landet. I dagens kinesiska används högst 10 000 skrivtecken, för vanlig bokläsning räcker det att kunna cirka 3 000 tecken. En enhetlig alfabetisk ljudskrift - pinyin - har sedan 1979 ersatt gamla västerländska system för omskrivning av kinesiska ord och namn till det latinska alfabetet. Exempelvis heter Peking numera Beijing, taoism heter daoism och Mao Tzetung heter Mao Zedong.

Kinesernas traditionella trossystem - konfucianismen och daoismen - är snarare etiska vishetsläror än religioner. Det finns även buddhism (utövas ofta parallellt med någon av vishetsläror), lamaism, islam och några kristna församlingar.

Kina är ett av världens största länder, mindre än Ryssland och Kanada och ungefär lika stort som USA. Inom landets gränser ligger världens högsta berg (Qomolangma eller Mount Everest). Kinas nordligaste del når ungefär samma breddgrad som norra Tyskland, medan dess sydligaste punkt ligger i tropikerna. Stora floder är den nyckfulla - och ofta översvämningsdrabbade - Gula floden, den trafikerade vattenleden Yangtze-floden, som mynnar norr om Shanghai, Amurfloden i norr och Xijiang i söder.

Den kinesiska civilisationen som för 3500 år sedan trädde fram ur förhistoriens dunel var en högt utvecklad bronsålderskultur vid Gula flodens mellersta lopp. Under större delen av sin långa historia låg Kina avskärmat från andra avancerade civilisationer. Kineserna kom därför att se sitt land som civilisationens centrum - Mittens rike - omgivet av barbarer. De trodde sig - liksom européerna - vara överlägsna omvärlden! Pappret, sidenet, porslinet, kompassen, seismografen och krutet är bara några av Kinas bidrag till mänsklighetens materiella kultur.

Olika kejserliga dynastier har avlöst varandra, både med inhemska och ockuperande kejsare. Kina har sällan drivit några angreppskrig utan istället värnat om att behålla "Mittens rike" slutet och orört, till skydd mot omgivande barbarer!

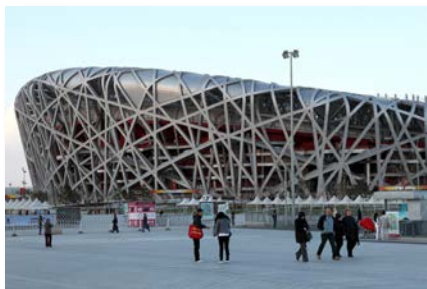
I Kinas författning fastslås att landet är en socialistisk stat där all makt ligger hos folket. Folkrepubliken Kina utropades av Mao Zedong 1949. Staten och det allsmäktiga kommunistpartiet har länge varit ett. I landets nuvarande författning från 1982 har kommunistpartiets ledande roll tonats ner något. Kina är dock i praktiken en enpartistat - en totalitär stat med en stark militärmakt som försvarar landet mot både yttre och inre hot, även om det finns åtta små partier vid sidan av kommunistpartiet. Dessa s k demokratiska partier utgör dock ingen opposition, utan samarbetar med kommunistpartiet och informerar om olika intressegruppers åsikter.

Kina har under de senaste tio åren haft en tillväxttakt på 9-10% årligen. Medelklassen har fått det allt bättre, framförallt i storstadsregionerna. 60-70% av Kinas befolkning - huvudsakligen de som bor på landsbygden - är dock fortfarande fattiga.

Kinas regering står inför tre stora utmaningar: 1/ Att hålla samman det väldiga landet (med 55 olika minoritetsfolk), 2/ Att få bukt med miljöförstörelsen som är omfattande och 3/ Att jämna ut de stora sociala orättvisorna. STABILITET är idag nyckelordet för Kinas ledare, liksom det även varit för tidigare kejsare!

(delar hämtade ur Länder i fickformat nr 811 Kina; sept 2006, Utrikespolitiska institutet)

De flesta kineser anser att det var bra att Kina fick 2008 års Olympiad, man känner sig stolta och det skyndade på utvecklingen i framförallt Beijing. Även om man sanerat hårt i den gamla bebyggelsen (hutongerna)!

De vackra tärpilarna längs sjöns stränder är just nyutslagna

lappmesar. Solen skiner, fast nordanvinden är både kall och hård (och innehåller säkert en massa onda andar - fråga min fru, som just denna dag fick en ond anda i vardera foten!). Innan vi lämnar muren faller snön i glesa byar (!).

Vi återfår värmen i en kombinerad lokal för café och affär alldeles invid muren. Kaffe och kinesisk konjak gör underverk, både då det gäller värmen och köplusten. Snart drabbas några av oss - företrädesvis de av det kvinnliga könet - av "påssjuka", d v s när vi släntrar iväg till bussen vid 17-tiden har vissa ett flertal svarta påsar med nyinköpta kläder i sina händer. Här finns fina plagiat av såväl Fjällräven som av kanadensiska dunjackor. Själva har vi köpt några sidenkimonos till våra kvinnliga familjemedlemmar.

Vi far åter mot Beijing efter en händelserik dag och hinner med att stanna till vid anläggningen för de Olympiska spelen på "axeln" genom staden. En bred paradgata skiljer "**Fågelboet**" från "**Vattenkuben**" och hela anläggningen andas en finstämd storslagenhet. Det här var vackrare än jag förväntat mig! Solen är på väg ner och fäster sina varma strålar i den moderna arkitekturen och i den framrusande trafiken under paradgatan.

Vi äter middag i en vackert fasadbelyst restaurang och serveras de olika rätterna på ett mycket smakfullt sätt. Rätterna är små konstverk i sig och smakar förträffligt! Finmotoriken klarar ätpinnarna allt bättre - träning ger färdighet!

■ Tisdagen den 13 april

Vi vaknar till en solig dag med friska vårvindar och börjar dagen med en promenad i **hutongerna** bakom vårt hotell. Det är roligt att gå på egna upptäcktsfärder och vi möter trånga gränder, grå envåningshus, folk som skyndar till skolan eller arbetet, de äldre som varit på kvarters-toaletten och nu vandrar hemåt med toaletsitsen under armen, grönsakshandlarna som bjuder ut sina varor och svartmesen som sjunger från en trång bur. Den materiella standarden är låg, mycket låg men det är ordning och reda och förhållandevis välstädat i gränderna. Fatigdomen är dock synnerligen påtaglig - Kina är ju fortfarande ett u-land, det förstår vi!

Dagens utflykter börjar med ett besök vid **Trumtornet** på "stadsaxeln" norr om Förbjudna staden. Det var den tidigare omnämnde Ming-kejsaren Yongles som lätt byggde tornet 1420. Man slog på trummorna varje hel timme och aviserad på så vis rätt tid i staden. En hiskeligt lång trappa leder upp till den plats där stora trummor står uppställda. Från tornet har man en vid utsikt över staden, de stora sjöarna nordväst om centrum och de många hutongerna med sina grå tegeltak. Väl nedkomna från tornet gör vi dels en vandring genom nyligen restaurerade hutonger, dels en åktur med cykel-richaw. Vår färd gör ett uppehåll hos en familj i gränderna. De bjuder oss på lunch. Ur ett litet kök på maximalt två kvadratmeter "trollar man fram" ett tiotal välsmakande rätter. Familjen bor i en kringbyggd gård tillsammans med ytterligare tio familjer eller 30 personer. Paret är numera pensionärer och drygar ut sin pension genom att ta emot lunchgäster. Mannen har varit polis och har sedan sin 60-årsdag en pension om 3 000 yuan per månad medan hustruns pension - som faller ut efter 55 år - stannar på 1 000 yuan. De har två söner, varav en av sönerna är gift och har en liten pojke - Till stor lycka för farföräldrarna. I Kina har man tre månaders mammaledighet.

Vi far gemensamt till **Himmelska Fridens Torg**, noterar nyutslagna träd av den unika arten gingkon eller kinesiskt tempelträd (*ginkgo biloba*) längs gatan (dess närmaste släktingar är kottepalmen och barrträd och arten är en mycket gammal skapelse) och vandrar fram till ingången till Den Förbjudna staden. Mao Zedongs porträtt i jätteformat hänger fortfarande kvar på Mingporten in mot staden. Det var ju från denna byggnad som Mao tillkännagav folkrepubliken Kinas grundande den 1 oktober 1949. Det kan tyckas märkligt att Mao fortfarande har en hög status i Kina, trots misslyckade reformer som "Det stora språnget" och den än mer misslyckade "Kulturrevolutionen". Den efterföljande makteliten

skulle nog gärna sett honom "suddas bort" men det folkliga stödet var - och är - fortfarande stort. Att han sedan var en duktig kalligraf och en skicklig poet gör hans läge än bättre. Kinas folk har haft lätt för att glömma sina ledares misstag, oavsett om de varit kejsare eller kommunistledare. Läste någonstans att man i Kina gjort en utvärdering som säger: "att Mao under sin levnad gjorde 30% fel men också 70% rätt". De "30 procenten" kostade miljoner människor livet!

Vi vandrar in i **Den Förbjudna Staden** tillsammans med mängder av andra turister, mestadels inhemska sådana från olika delar av det stora landet. Området - som är världens största palatsområde - är själva hjärtat i Beijing. Kinas mest praktfulla byggnadskomplex var färdigbyggt under Mingdynastin 1420 och har nu det officiella namnet **Palatsmuseet** (*Gugong*). Det enorma palatset är ett sammandrag av kejsartidens arkitektur och tronar på minnet av Kinas dynastier eller 24 kejsare under knappt 500 år. Palatset var medelpunkten i Kinas universum och exklusiv mark för det kejserliga hovet och höga ämbetsmän fram till kejsardömet 1911. Kejsaren fick dock bo kvar i staden fram till 1925. Platsen öppnades för allmänheten därefter. 1967 dog den siste kejsaren - Pu Yi - efter det att han "omskolats" till vanlig medborgare och levte många år som sådan. Det finns mängder med byggnader - en del synnerligen nymålade - stora, öppna och stensatta platser och vackra trädgårdar samt små museer. Det är soligt och blåsten har tagit av. Vid 15.30 fikar vi vid ett litet café och fyller på "kraft" för att orka upptäcka mer.

Nästa anhalt blir ett modernt köpcentrum - **Pearl Market** - där vi åter smittas av "påssjukan". Framförallt när man passerar igenom de trånga butikerna med försäljare som både drar i en och ropar ut sina varor. Definitivt inte min favoritplats, om jag ska vara ärlig. Jola köper dock ett Sandisk minneskort till kameran om 16 GB för 450 yuan, vilket är halva priset mot hemma. Efter denna "nära-döden-upplevelse" känns det skönt att åka över till en närlägen restaurang och äta en god middag.

Klockan 21.30 kommer vi till nybyggda "**Södra stationen**" och embarkerar det moderna snabbtåg som ska ta oss 135 mil genom den kinesiska natten till staden Suzhou, några mil utanför Shanghai. Resan kommer att ta 9½ timme och vi disponerar en fin sovkupe för fyra personer. Vid fotändan finns en liten TV och kudden innehåller små vetekorn som - med lite lätt våld - formar sig efter huvudet. Bättre än det låter! Vi sover större delen av färden och vaknar...

De många husen i Förbjudna staden bär alla gula tak. Gult var nämligen kejsarens färg.

Bilder på detta uppslag:

Soldater ur den kinesiska försvarsmakten på Himmelska Fridens Torg

Kinesiska muren vid Badaling

Nationalarenan - "Fågelboet" i Beijing

Pekiingopera

En kinesisk kvinna skapad i emalj

Himmelens Tempel

Gammal jordbruksmark nyttjas numera som industrimark - stora koleldade kraftverk står nu där rapsen tidigare växte

■ Onsdagen den 14 april

Vi vaknar vid 6-tiden på morgonen, en timme före ankomsten till Suzhous järnvägsstation. Jag tvättar sömnen ur ögonen och delar plats med en kinesisk herre, som ljudligt demonstrerar hur en "riktig karl" harklar sig och spottar när han borstar tändarna. I Kina anses det inte ohövligen att harkla sig ljudligt, att rapa eller att spotta ogenerat. Därvidlag är vi lite olika!

När vi tittar ut genom kupéfönstret noterar vi att våren kommit lite längre här än i Beijing, det är riklig grönska på träd och buskar och rapsfälten står i gul blom. Landskapet är väldigt flackt och mycket påverkat av mänskliga aktiviteter, såsom stora fabriker, kolkraftverk, kraftledningar, nybyggda motorvägar, bruna kanaler med lastade pråmar och små samhällen med vita stenhus tätt sammangyttrade. Vi har nu kommit till Yangtzefflodens väldiga deltaområde och till Kinas berömda, mer eller mindre stora, kanalstäder.

Vi når järnvägsstationen i **Suzhou** i exakt rätt tid klockan 7 (!), hämtas av en buss och transporteras till vårt hotell - Bamboo Grove Hotel - för att äta en god frukost. Det moderna hotellet har en vacker, traditionellt kinesisk trädgård inom sina murar och från vårt rumsfönster blickar vi in över en typisk kanalstad med tvåvåningars, vitkalkade hus med mörkgrå tak. Från fönstret noterar jag sjungande grönsiskor, ett flertal kinabulbyler (*Pycnonotidae sinensis*), några koltrastar och två större turturduvor (*Streptopelia orientalis*).

Klockan 10 samlas vi för att åter ge oss av på upptäcktsfärd, träffar vår nya lokalguide "Angela" och far iväg till en traditionell kinesisk trädgård. Under färden berättar Ulf att Suzhou har 2 miljoner invånare i själva staden och ca 7 miljoner inom kommunen! Den stora kejsarkanalen - byggd för transporter mellan Beijing och Shanghai och idag med en total längd om 170 mil - passerar genom stan. Därför finns det drygt 170 broar inom stans gränser. Regionen har Kinas femte högsta bruttonationalprodukt till följd av många välfungerande industrier och ett bra jordbruk på näringsrika jordar. Man är även berömd för sina många silkespinnerier och för sina vackra trädgårdar.

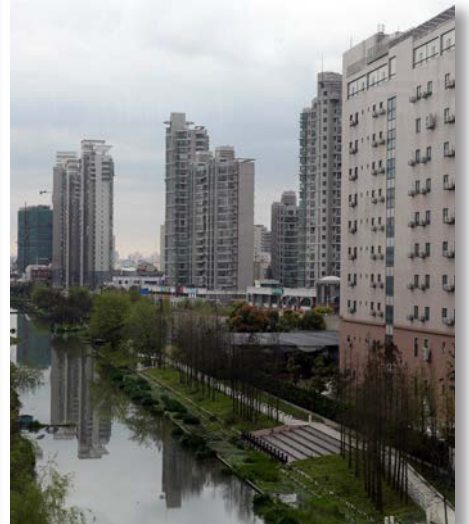
En halvtimme senare kommer vi fram till **Nätmästarens trädgård**, en av de vackraste trädgårdarna i Kina. Trädgården anlades ursprungligen på 1100-talet och fick sitt namn av en pensionerad ämbetsman, som ville återskapa samma ro som när fiskarna sitter och lagar sina nät - därav namnet på trädgården. Den är - liksom de flesta kinesiska och japanska trädgårdar - uppbyggda utifrån fyra "element", nämligen sten (ofta naturligt formade kalkstenar, s k Tai hu-stenar), vatten, träd och byggnader. Det är viktigt att dessa delar harmoniserar med varandra enligt fengshui. Trädgårdens olika delar har ofta poetiska namn såsom "Den avlägsna doftens hall" eller "Apelsinfärgade paviljongen". Vi vandrar genom små "gröna rum", längs vackra små vattenspeglar, genom runda "månpor-

tar” och njuter av blommande blåeld, kamelior, magnolior och pioner - Kinas egen nationalblomma.

Efter en värmande lunch reser vi vidare till **Silkesbroderiinstitutet**. Marco Polo besökte Suzhou under sina resor till Kina på 1200-talet, och fascinerades bl a av sidentillverkningen. Vi får en bra föreläsning av hur man odlar silkeslarver - vilket man gjort i mer än 4 000 år i Kina - hur larverna gärna äter mullbärsträdets blad under en månad, hur de spinner kokonger av tunna silkestrådar (ett arbete som tar 50 timmar) och hur man numera maskinellt samlar upp trådarna i spinneriet. För att tillverka t ex en sidenslips krävs nästan ett tusen kokonger - Jag lovar att vara lite mer andäktig nästa gång jag knyter en sådan runt min hals! Om sidenspinneriet imponerar på oss, så gör sidenbroderiet det i än högre grad. I några gamla, traditionella byggnader sitter ett 30-tal damer och broderar med sidentrådar och skapar fantastiska konstverk i välstämda färger och med stor detaljrikedom. De gör det med så stor skicklighet att ofta blir ”avigarna lika med den räta”. Arbetet kräver stor skicklighet, stort tålamod och goda ögon. Ett konstverk kan ta månader, ibland år, innan det är klart - och priset är naturligtvis därefter! Innan vi lämnar platsen köper vi varsitt täcke i mjukt siden och en liten sidentavla med röda gulfiskar som motiv. Vi är synnerligen imponerade av vad vi upplevt! Vi äter middag och kommer tidigt i säng - Nu känns det som vi kommit ifatt oss själva efter den långa resan till Kina! Någon klok person har sagt att själen hinner bara med om man reser långsammare än 70 km i timmen, och - gud vet - om det inte är rätt?

■ Torsdagen den 15 april

Idag vaknar jag till klangfull sång från kinabulbylerna och en flöjtande koltrast-hane. Före frukosten går jag en kort promenad i de gamla kvarteren bakom hotellet och möter ”vardagens Kina”; många och mycket moderna bilar på de stora gatorna, liksom tystgående elmopeder i mängd men också smala kanaler och fattiga, trånga gränder där gatuköken serverar ångkokta degknyten, läckert nygräddade omeletter och ris kokt i bambubladsknyten. Kina är verkligen kontrasternas land; från modernaste modernt till fattigdom och resursknapphet! Och man behöver liksom bara ”gå runt hörnet” för att uppleva det! Kina är idag världens största mottagare av utländska investeringar, vilket gör att förändringens vindar blåser hårt genom de kinesiska samhällena. Och tydligen litar investerarna på kinesernas förmåga att förvalta tilldelat kapital, eller så litar man på att Kinas totalitära styrelseskick skapar något som ”marknaden” gillar, nämligen stabilitet. Här går således ”den internationella kapitalismen” och ”den kommunistiska regeringen” hand i hand - Så det kan bli med oheliga allianser.

Via en av många motorvägar lämnar vi Suzhou och reser mot Shanghai. I stadens utkanter växer bostadshusen som svampar ur jorden. Att köpa en bostad här kan kosta så mycket som 10 000 yuan/m², vilket dock får anses som ”billigt” i förhållande till Shanghai, där kostnaderna kanske är två-tre gånger högre!

Vi kommer snart till staden **Luzhi** och besöker dess äldre delar. Här finner vi

en av Kinas mysigaste kanalstäder med vitkalkade små hus och smala kanaler. Vi bjuds på en avkopplande kanalfärd, där de små träbåtarna "vickas fram" på ett liknande sätt som de i Venedig. Det är ett antal färggrant klädda kvinnor som sköter det jobbet. De skrattar och sjunger och utstrålar styrka och glädje. Längs kanalstranden ligger husen tätt, både boningshus och små butiker och caféer. Vi besöker även ett "ris-museum" och vandrar runt på egen hand. Kikar in i de påvert inredda privatbostäderna och njuter av en kopp nybryggt kaffe. Pilfink läggs till den magra artlistan över fåglar.

Angela, vår frispråkiga lokalguide, som charmade oss med sin lite trotsiga framtoning

Efter lunchen, en kvart efter klockan 13, reser vi vidare med bussen mot Shanghai. Vår lokalguide Angela berättar - med glimten i ögat - om sitt nuvarande liv: "Att fråga om en dams ålder går bra i Kina - jag är 28 år gammal - men inte om hennes vikt! Jag bor - som enda barn - hos mina föräldrar. De tjarar på mig att jag måste gifta mig och skaffa dem barnbarn. Ettbarnspolitiken är på väg att luckras upp i Kina, så om vi önskar kan man numera ha mer än ett barn. Jag har en pojkvän, han är dock frånskild sedan ett tidigare äktenskap - och det gillar inte mina föräldrar. Och jag använder ofta mina föräldrars synpunkter som ett "svepskäl", när min pojkvän talar om giftermål - jag tror nämligen inte att han är "den rätte" för mig! Mina föräldrar tycker inte hellre om att jag är turistguide, då de anser att jag aldrig är hemma som en kvinna med "normalt arbete" är. När man gifter sig i Kina står brudens föräldrar för bröllopet med det är brudgummens "plikt" att köpa lägenhet och "en diamant", säger Angela med en illmarig blick. "Att gå ensam på en bar eller på en nattklubb ger den kinesiska kvinnan dåligt rykte, ofta träffar man sin blivande partner i en ganska trång umgängeskrets av vänner. Skilsmässotalen är höga i Kina - och ökar - medan födslootalen minskar hos de unga kineserna. Det gör inget för jag gillar inte ungar!", säger Angela och utstrålar det bortskämda ensam barnets trots, dock med ett leende i mungipan.

"Det västerländska kroppsidealet har även kommit till Kina, olika gym är välbesökta och ger många ungdomar besvärande komplex. Jag arbetar mycket men under vinterhalvåret brukar jag åka till länderna i Sydostasien på semester. Att resa till t ex USA kräver förutom visum även att man deponerar 100 000 yuan, främst om man reser dit som ensamstående. Detta för att USA vill begränsa den illegala invandringen. För att bli turistguide i Kina krävs minst tre års universitetsstudier. Om du väljer ett statligt universitet kostar det ca 10 000 yuan per år (exklusive kost och logi), väljer du ett privat kostar det tre gånger så mycket."

Vi närmar oss jättestaden **Shanghai**. Själva staden och omkringliggande miljonstäder håller nu på att växa samman till ett megapolis med flera tiotals miljoner invånare. Utvecklingen går fortare här än någon annanstans i Kina. På vissa platser längs vägen står "piloter", ofta unga män som är beredda att lotsa lastbilsförarna in till rätt resmål i den kaotiska trafiken.

Klockan 15 kommer vi fram till vårt hotell i centrum av stan - Shanghai Jiulong Hotel - och får ett rum på 17:e våningen. Utsikten från fönstret är "osannolik": Mängder med skyskrapor, den breda Huangpo-floden, engelsmännens "The Bund", det jättelika TV-tornet Oriental Pearl Tower, de gigantiska skyskraporna Jinmao Tower och "Kapsylöppnaren" på New Pudong Area, den framrusande trafiken och den fattiga låghusbebyggelsen däremellan. Vi sätter oss storögt ner och bara "glor"! När vi "glott" färdigt vandrar vi ner i ett av gatuhörnen vi sett från vårt rum. Bara för att "supa in atmosfären" och bli en del av verkligheten i denna "det överkligas stad"! Vi möter cykelreparatören, kioskbiträdet, grönsakshandlarna, mormodern på promenad med sitt barnbarn och godisförsäljaren samt kikar in genom fönstren till en förtäckt bordell. Lika förbjuden verksamhet i Kina som i Sverige.

Även i Shanghai besöker vi en restaurang som ägs av Dai-folket. Lokalen är stor och utrustad med runda bord och röda stolar. Vi bjuds både på god mat och trevlig underhållning. Efter måltiden besöker vi **en föreställning med akrobater**, som nästan tar andan ur oss. Så oerhört skickligt och vackert! Vi är många åskådare i den stora salen och vi möter tjejer på cyklar och tjejer som jonglerar

med tallrikar, ett par som flyger genom luften hängande i ett tygband och motorcyklister som far runt inne i en bur i ren William Arne-stil, fast bättre! När föreställningen är över har vi knappt hunnit applådera färdigt förrän den kinesiska publiken lämnat salen - de är lite busiga, kineserna!

Vi får hemåt upplysta av Shanghais alla neonljus och genom ett nät av upplysta vägar, som liksom hänger mellan byggnaderna. Det upplysta "The Bund" - engelsmännens gamla paradgata längs Huangpo-floden - passeras under hemfärden. Några väljer att på egen hand vandra härifrån och hem till vårt hotell.

Fredagen den 16 april

Idag vaknar vi till vissheten om att Kinas president Ho Jintao igår avbröt sin rundresa i Latinamerika till följd av jordbävningen i Qinghaiprovinns i nordvästra Kina (10 000-tals människor dog eller skadades) och att ett askmoln från den isländska vulkanen Eyjafjallajökull sedan idag stoppar i stort sett all flygtrafik i norra Europa. Det sistnämnda gör att de utländska gästerna kommer att bli få vid begravningen av Polens president nu på söndag. Han och ytterligare drygt 90 personer ur Polens maktelit omkom i början av veckan i Ryssland i en tragisk flygolycka. Vi följer nyhetsflödet på TV i kanalerna CCTV 9 (som sänder på engelska) och BBC News.

Idag ska vi fortsätta att upptäcka Shanghai - staden vars namn betyder "över havet". Det är soligt väder men fortsatt kyligare än normalt (ca 15 grader). Vi besöker **Shanghais välkända museum**. Mer än 120 000 föremål ingår i samlingen - och här finns några av de bästa kulturskatterna från Kinas yngre stenålder till Qingdynastin - ett tidsspänn på över 5000 år. Höjdpunkterna är bronsgodset och keramiken men också kalligrafien och måleriet. Museet grundades 1952 och flyttade till sina nuvarande lokaler 1995. Byggnaden påminner i sin arkitektur om ett kärl från Shangdynastin och symboliserar "en rund himmel och en fyrkantig jord", eller som en glad kines sa till mig, och pekade på min hatt: "Din hatt liknar vårt museum (fniss, fniss)!" Vi vandrar runt i de eleganta lokalerna och njuter av allt vi ser.

Eftersom Jola har problem med "de onda andarna" som satte sig i hennes hälsenor vid besöket på "muren", ger vi oss av över det vackra, välskötta **"Folkets**

torg", förbi stadshuset och bort till stadens mest ansedda affärsgata, **East Nan-jing Road**. Här hittar Jola ett par vackra läderskor med lite högre klack, som vi hoppas ska lindra smärtan i o m att hälsenan då inte måste sträckas ut så mycket. Det är mycket folk längs gågatan, det är välskött och prydligt och vi träffar några trevliga, unga studenter som gärna "vill testa sin engelska" på oss.

Bussen tar oss, via en tunnel under Huangpo-floden, till **New Pudong Area**, där vi äter lunch i en futuristisk matsal innan vi åker upp i **Oriental Pearl Tower**, Shanghais välkända och 468 meter höga TV-torn. Från den bollformade utsiktsplattformen har man en 360 graders utsikt över hela stan. Härifrån ser man The Bund med sina engelska byggnader, vårt hotell, "gratisfärjans bro", East Nanjing Road och alla de otroliga skyskraporna strax söder om tornet. Att titta ut över höghusen och vägarna, allt insvept i ett lätt dis av luftföroreningar, är att komma så långt från en naturlig biotop man kan komma. För drygt tjugo år sedan fanns det mestadels risfält här där alla skyskraporna nu står men så har också staden haft en tillväxttakt om 10-20% varje år i många år. Den senast skyskrapan, Shanghai Financial Center - eller "kapsylöppnaren" som vi kallar den - är 492 meter hög. Jinmao Tower som tidigare var högst stannar på "ringa" 421 meter.

Runt utsiktsplattformen löper en glasgång som man kan vandra ut på för att så att säga "ha hela stan för sina fötter"! Kuslig känsla, tycker jag medan hustrun stappar omkring bekymmerslöst på glaset.

Det röktes mycket opium i det gamla Shanghai

I bottenvåningen till TV-tornet finns **Shanghais historiska museum** - ett modernt museum som på ett inspirerande sätt visar stans utveckling från 1700-talet och framåt: kinesisk hamnstad, frihamn under engelsk och fransk koncession, "Österns Paris", dekadens och rasism, boxaruppror och opiumkrig, kinesiska kommunistpartiets födelsestad, japansk ockupation, expansiv världsmetropol etc. Efter besöket stärker vi oss med en caffe latte i lobbyn.

Vid 16-tiden är vi tillbaka på andra sidan floden och går - tillsammans med mängder av kinesiska turister - en promenad längs "**The Bund**". Ser de forna bankhusen, tullhuset och Peace Hotel i fulländad art deco samt en imponerande "sky-line" i öster, bort mot skyskraporna i New Pudong. Där "Union Jack" tidigare vajade stolt från de gamla byggnaderna längs "The Bund", vajar nu Kinas röda fanor om än stoltare.

Dagen avslutas med middag på "Restaurang Svanen". Passar ju bra för en fågelskådare, framförallt när lunchen idag äts på "Restaurang Måsen". En flaska rött vin - det kinesiska "Great Wall" - framför den formidabla utsikten från vårt hotellfönster blir veckans annorlunda "fredagsmys"!

Lördagen den 17 april

Vår färdledare Ulf inspirerar oss att ta tidiga morgonpromenader, för att se hur vardagssamhället vaknar. Dagen börjar därför med en tidig morgonvandring i kvarteren bakom vårt hotell. Det är soligt fast fortfarande lite kyligt. Vi vandrar förbi Shanghais gamla slakteri, uppfört under 1930-talets början i art deco-stil, och numera omgjort till ett varuhus. Framför dess fasad tränar några morgonpigga damer en tai chi-inspirerad solfjädersdans. Bostadskvarteren består av tvåvåningshus i betong och med trånga gränder däremellan. Sängkläder hänger på vädring och människorna sköter sin hygien vid tvättställen i gränderna. I ett gatuhörn är kommersen livlig. Här säljs grönsaker, fisk och höns och här kan man få sin frukostomelett tillagad över ett cykelburet gatukök. Vi besöker även en liten saluhall, där utbudet är varierat och vackert upplagt i diskarna. Affärsidkarna hälsar oss med glada tillrop. Vardagslivet känns liksom mer nära, intensivt och påtagligt här i gränderna än hemma hos oss i Sverige. Dessa små kvarter av låga hus lever i skuggan av alltmer påträngande bostadshus i 30-våningarsklassen.

Vi äter frukost på hotellets 25:e våning och njuter av en alldeles fantastisk utsikt, innan det bär av med buss till **Gamla stan**. De gammeldags husen i Yuträdgårdens basar visar hur stan såg ut före kolonialtiden på 1700-talet, men är i själva verket inte så gamla. Den traditionella arkitekturen med vackra tak fascinerar ändå. Här finns mängder med butiker och restauranger och ännu fler människor. Vi vandrar över den "nio-kurviga bron" bort till tehuset Huxinting. Det byggdes 1784 och blev under 1800-talet ett välkänt tehus - och så är det än idag. Nu ser vi hur små grupper deltar i olika te-ceremonier. Vandrigen fortsätter in i den lite mer fridfulla **Yuträdgården (Yu Yuan)** från Mingdynastin. Murar delar in trädgården i sex natursköna, "gröna" rum, som får den att likna en labyrint och verka större än den verkligen är. På krönet av en av de vita murarna ringlar en stor drake fram och i övrigt består trädgården av små dammar, välvda broar, månportar, hårt tuktade buskar (bonsaier), blommande kamelior och magnolior. Det är väldigt vackert, synd bara att det är så många besökare här.

Vi noterar - väl utkomna ur trädgården - att vissa affärer säljer friterade småfåglar i mängd. Genom att titta ner i två stora kärl ser jag fler småfåglar här, än vad jag gjort i det fria under hela resan hittills. Jag drar mig till minnes en fråga jag igår ställde till en kines, och fick - med glimten i ögat - svaret "kineser äter allt - utom bordsskivan!". Sannolikt är det så att man fortfarande fångar många vilda fåglar i Kina för att just äta dem!

Efter lunch i Gamla stan åker vi buss till **Maglev Longyang Road Station**. Härför avgår världens snabbaste tåg - tyska Siemens magnetåg "Maglev Train" - som på åtta minuter tar oss ut till Shanghais internationella flygplats. Vi stiger ombord och sätter oss tillrätta. När tåget väl börjar "glida" ("rulla" är nämligen inte relevant i detta fall, då tåget saknar hjul) tittar vi med spänning på displayen som visar tågets hastighet. Efter några minuter når vi 431 km/h. För oss som passagerare känns det inget speciellt men vi ser landskapet susa förbi utanför kupéfönstret med stor "rörelseoskärpa"!

■ Det moderna Shanghai:

Få städer i världen har haft en snabbare utveckling än Shanghai. Skyskraporna växer som svampar ur jorden och vägarna hänger liksom i flera våningar mellan alla byggnaderna.

Ta dig en rejäl titt när du lämnar Shanghai, för stan kommer inte att se likadan ut när du kommer tillbaka, så fort går utvecklingen!

■ Det traditionella Shanghai:

I skuggan från alla skysraporna lever den vanlige shanghaibon sitt högst vardagliga liv i trånga bostäder med låg materiell standard.

Frukosten handlar man från ett cykelburet gatukök och sina livsmedel från en välsorterad saluhall.

Världsutställningen Expo 2010 med temat "better city, better life"

Vi checkar in vårt bagage och jag kör Jola - som nu har svårt att gå - på en bagagevagn. Flygplatsen är väldig i storlek och därför är avstånden långa. När vi ska köra ombord på ett rullband för gående vurpar vi med vagn och manskap och ytterligare "en ond ande" hoppar in i Jola, nu i hennes knä! Från och med nu gäller rullstol vid alla längre transporter - och vi beställer därför kostnadsfritt en rullstol som ska stå och vänta vid nästa flygplats, Guilin i södra Kina.

Flygplanet - en modern Airbus från China Eastern Airlines - lämnar Shanghai en halvtimme efter utsatt tid och tar oss på knappt två timmar ner till södra Kina, till staden **Guilin** vid de spektakulära sockertoppsbergen. Vi landar i regn och mörker men känner att temperaturen är behagligare, om än lägre än vi förväntat oss.

Jola har rejält ont i sina fötter och vår nye - och mycket tillmötesgående - lokalguide, "Nick" tar henne till sjukhuset i Guilin. De far dit i en taxi, noterar att standarden på lokalerna är avsevärt lägre än i Sverige och Jola får möjligheten att välja en 50- eller 100-yuanläkare för sin undersökning. För oss är kostnadskillnaden totalt försumbar men för folket här är det stor skillnad. En månadsinkomst i dessa områden kan mycket väl ligga på ringa 200-500 yuan - och någon statlig sjukförsäkring finns inte för en stor del av befolkningen (ca 40%). Vår lokalguide Nick, som ändå tjänar hyggligt, säger sig inte ha råd att söka läkare om han skulle bli sjuk. Trots att han en egen privat sjukförsäkring (600 yuan per år) och en från sitt företag (2 000 yuan per år). Jola behandlas dock som en prinsessa, röntgas och undersöks på bästa sätt och får medicin (två sorters sprayer) för sina skador. Allt som allt kostar besöket 671 yuan (ca 840 SEK). "Tur att man inte är svårt sjuk", är hennes omdöme när hon lämnar det spartanska sjukhuset!

Under tiden äter vi en buffé-middag och ger oss därefter av med båt ut på **Liflodden**. Vi får följa med när två fiskare på bambuflottar är ute och fiskar på floden. Till sin hjälp har de **ett 15-tal skarvar** av arten storskarv (*Phalacrocorax carbo*, d v s samma art som hemma hos oss), som i skenet från några lyktor i fören på flottan dyker ner och fångar fisken i det grumliga vattnet. För att de inte ska kunna svälja bytet har de ett snöre runt sin egen hals. Väl uppkomna till ytan tar fiskarna hand om den fångade fisken och lägger den i en korg. Skarvarna lyckas väl fånga ett tiotal fiskar under den halvtimme vi följer fiskarna. Ett intressant, symbiotiskt förhållande mellan människa och djur!

■ Söndagen den 18 april

Vi vaknar till mulet och disigt väder. Från vårt hotellfönster ser vi att det är gott om vatten i Liflodden. För bara någon vecka sedan bedömde man det som omöjligt att åka med båt från Guilin, söderut, ner till Yangshuo, till följd av att regnen uteblivit och vattenståndet i floden var för lågt.

Vi ger oss av ner till Liflodden. Jola passar på att inhandla en stödkäpp med drakhuvud, innan vi så stiger ombord på flodbåten. Vid tiotiden lämnar vi Guilin och reser nedströms tillsammans med ett flertal båtar. Floden omges av höga sockertoppsberg. I sydvästra Kina finns enorma områden av spektakulära s k

karstlandskap, som består av vittrade kalkstensformationer. Kalkstenen bildades av förhistoriskt förstenade havsbottenavlagringar, som kom upp till ytan på grund av höjdförskjutningar i marken. Den blottade alkaliska kalkstenen vittrade av syror i regnvattnet, och bildade allt från täta "stenskogar" till enorma konformade berg som här längs floden. En del toppar når 300 meter över floden. Genom marken sipprar vatten som bildar långa, sammanhängande håligheter (grottor) under jord - och med besynnerliga formationer (bland annat stalaktiter och stalagmiter). Resan blir behaglig även om vi kanske kunde önska oss lite klarare sikt. De lågtgående molnen skapar dock en speciell stämning. Det tar drygt fyra timmar att förflytta sig de sex milen ner till Yangshuo. Vår lokalguide Nick visar oss var man tagit bilden på de sockertoppsberg, som återfinns på de kinesiska 20-yuansedlarna.

Bergen är klädda med en tät subtropisk vegetation och nere vid flodstranden växer höga bestånd av bambu. Vi passerar ett och annat vattenfall. På några ställen går vattenbufflar och betar. Från båten ser jag följande fågelarter: ladusvala, rostgumpssvala, brunglada, någon art strömstare, vitnackad kråka, en obestämd seglare och en vit häger samt en kråkstor art av typ "coucal" med svart huvud och kropp och rostbruna vingar. Och så gott om vita tamankor, så klart! Vi ser dock färre djur än jag förväntat mig!

Vi är framme i **Yangshou** strax efter klockan 13. Staden ligger mitt bland alla sockertoppsbergen. Jola får skjuts med rullstol till hotellet. Väl framkomna noterar vi att vi hamnat på ett mycket trevligt hotell med vackra rum i kinesisk stil och god mat. Jola vilar på rummet och jag går en promenad i den lilla staden. Det visar sig vara en riktig turistmagnet med mängder av färdiga inhemska turister. Till och med Mac Donald's har letat sig hit. Det trodde jag inte när man satt hemma och "skapade sig en bild" av de olika resmålen.

På kvällen visar man en storslagen föreställning nere vid floden, kallad "**Impression Liusanjie**". Sjuhundra aktörer från Kinas minoritetsbefolkningar visar upp sig i ett ljud- och ljusspel som verkligen imponerar på oss i den stora publiken (2 500 personer).

■ Måndagen den 19 april

Strax utanför vårt hotellfönster får jag syn på en talgoxe. Samma art som vår, dvs Parus major, fast utan något gult i fjäderdräkten. Här kallas den för Great Tit eller Grey Tit. Har tidigare sett den här geografiska varianten i både Indien och Sydkorea.

Efter en god frukost gör vi en **cykelutflykt på landsbygden**. För att Jola ska kunna hänga med ordnas det fram en liten elbil, där även jag och ytterligare några åker med. Vi behöver inte köra så långt förrän vi är ute på landsbygden. Här möter oss odlade fält, höga sockertoppsberg med riklig vegetation och små byar med enkla hus. Med hjälp av vattenbufflar plöjer man de vattenfyllda fälten och förbereder på så vis årets plantering av ris. Även här nere är våren sen i år, så än så länge står alla risplantorna under plast i små kupiga växthus. Olika citrusfrukter är dock klara att skördas, bland annat de ljusgula och mer än apelsinstora pompelmusfrukterna. Vi stannar till vid en liten kringbyggd gård, där ett äldre par hälsar oss välkomna att kika in. På båda sidor om porten sitter röda banderoller som minner om det kinesiska nyåret i februari. Inne på gården finns en pump och några fåglar i bur, köket är spartanskt inrett liksom sovrummen. Det finns en TV och framför TV-soffan finns en grop i golvet, där man lägger glödande kol för att hålla värmen under vinterkvällarna. Vi förevisas en press för sojabönor, ett svärd från japanernas härjningar i området och - lite makabert - deras målade likkistor. Idag kremeras dock de flesta kineserna. Den 5 april är det "de dödas dag" i Kina. Då röjer man undan växtligheten från gravplatserna - vi ser det på flera platser idag - och smyckar dem med röda band. Vi passerar en plats där man skjuter fyrverkerier vid en sådan gravplats. Tydligt för att hedra den döde och skrämja undan de onda andarna! Vi tackar för det intressanta besöket, noterar en sådesärla av någon asiatisk ras och åker vidare.

Strax efter klockan 12 är vi åter i Yangshou efter den trevliga utflykten, äter lunch på Mac Donald's och betalar 20 yuan för en dubbelburgare med pommes frites och Coca Cola. Under eftermiddagen blir vi mer vanliga turister; jag kör runt Jola i rullstol och vi köper lite souvenirer längs med den välfrekventerade affärsgatan. Vi dricker en god caffe latte på ett litet café i ett gatuhörn och jag får mina skor putsade för 10 yuan. Det sistnämnda är egentligen mot alla min principer men skoputsarens tjat och mitt behov av rena skor efter utflykten på landsbygden i förmiddags tar överhand!

Dagen avslutas med en god middag på "Jimmys Café", där vi bl a bjuds på oerhört välsmakande sniglar (svarta i skalet) och vitlöksbröd.

■ Tisdagen den 20 april

Det är mulet, regnet faller lätt och det är hög luftfuktighet. Floden har stigit rejält under natten och strömmen är nu så hård att man inte längre kan fara med båtarna på floden. På bara några dagar har det således gått från extremt lågt vattenstånd till extremt högt! Men så faller det mer än 2 000 mm regn under ett år i dessa områden. Det är gott om vatten på åkrarna, liksom mängder med vita hägrar, och när vi passerar Lifloden ser vi att den nu svämmat över sina breddar. Allra tydligast märks det när vi kommer tillbaka till storstaden Guilin; Flera gator står under halvmeterdjupt vatten.

Vi kommer till en **teodling** och ett te-institut strax utanför staden och här möts vi av en "temästare", som har flera års högskolestudier bakom sig för att erhålla sin titel. Vi börjar med att besöka ett fält där ett tiotal kvinnor plockar bladen från tebuskar i snörräta rader. Flera hundratusen blad per dag och plockare eller översatt till kilo: 2,5 - 3 kg per dag! Beroende av vilka blad man plockar får man "silverte" (de finaste och sprödaste bladen), grönt te, oolong te eller svart te, de grövsta bladen. Vi får också kännedom om hur teerna bereds; bl a är svart te jäst och grönt te är ojäst. Sedan kan teerna smaksättas på olika sätt. Som avslutning på besöket får vi prova fyra sorters te, som sinsemellan smakar olika: svart te smaksatt med litchifrukter, oolongte (?) smaksatt med ginseng, grönt te smaksatt med kassia och slutligen ett högkvalitativt, mycket smakrikt "tegelstens-te". Det sistnämnda blir vi förtjusta i och köper en "tegelsten" och två vackra tekoppar.

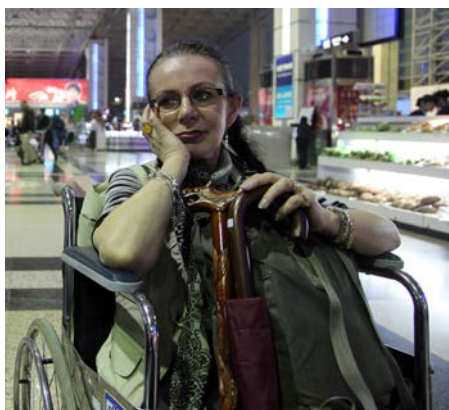
Vi äter en god lunch med vackert dekorerade maträtter och noterar att gatorna i stan kantas av alléer med kassia- och kamferträd.

I och med att flyget går lite senare än beräknat till Xian, får vi tiden på vår sida och hinner därför med att besöka stadens fina universitet och deras **konstfakultet**. En av fakultetens lärare visar oss grunderna i kalligrafi och hur man utför de så typiska tuschmålningarna - att det krävs ett gott handlag, det förstår vi! Tecknen för "Mittens rike" på denna handlings framsida är just tillverkade av henne. Vi får även veta att de kinesiska tecknen kan skrivas på olika sätt, antingen utifrån traditionella manér eller utifrån mer moderna. På gräsmattan utanför lärosalen hoppar en "Magpie-robin" - en skatfärgad rödhake (i direktöversättning). Det är nu 25 grader varmt och luftfuktigheten gör att allt papper liksom "går i vågor"! Bussens rutor immar igen och vi känner oss ofräscht svettiga.

Nästa anhalt blir den välkända **Rörflöjtsgrottan** (*Ludiyuan*), som är en av karstbergens många grottor. Det är en relativt stor grotta som guilinborna använde som gömställe undan den japanska invasionen på 1940-talet. Grottan är numera vackert ljussatt, vilket lyfter fram skönheten hos de många droppstensformationerna.

Vid 17.30-tiden äter vi middag på en restaurang i stans utkant. Vi bjuds på vattenkastanjer och sniglar, spänstig broccoli, biff med lök, pommes frites, fisk i sötsur sås, nudlar med grönsaker och söt tarrot med kanderat socker. Utanför fönstren vräker regnet ner.

Strax efter klockan 20 lyfter vårt plan från Guilins flygplats och två timmar senare landar vi i **Xian**, Kinas gamla kejsarstad i landets mellersta delar. De kinesiska passagerarna är lite busiga och reser sig ur sina flygstolar nästan innan planet tagit

mark men de späda flygvärdinnorna ilsknar till och får dem på andra tankar. Även när vi kommer till Xian regnar det, fast luftfuktigheten är betydligt mer uthärdlig. Strax före midnatt kommer vi fram till hotellet och kryper till sängs i torra, rena lakan. Va skönt!

Resan i Mittens rike 2010-04-09-25

Nere vid Lifloden finns en "stadsport" där kvinnorna säljer säsongens frukter

Bland sockertoppsbergen i Yangshou:

Landskapet domineras av karstbergens sockertoppar och den för tillfället kraftigt vattenförande Lifloden. Klimatet är subtropiskt.

Bonden plöjer åkrarna med hjälp av vattenbuffeln och förbereder årets risodling

Man fiskar på floden från bambuflottar och med hjälp av storskarvar

■ Onsdagen den 21 april

När ljuset kommer åter och vi drar från gardenerna i fönstret, kan vi från 16:e våningen blicka ut över en stor stad som ser betydligt mer "öststatsgrå" ut än de städer vi tidigare besökt. I Xian har utvecklingens vindar ännu inte blåst så hårt, vi ser det på både byggnaderna och på folket. Det är helt enkelt fattigare här än i Beijing och Shanghai!

Huvudstaden i dagens provins Shaanxi är just Xian. Tidigare har stan varit kejserlig huvudstad i elva dynastier under ett tidsspänn av flera tusen år, däribland under Qin (221 - 206 f Kr) och Tang (618 - 907 e Kr). Staden hade skyddande berg i tre väderstreck och den viktiga Gula floden i öster. Xian blomstrade under Tangdynastin, då staden låg väl till i Sidenvägens östliga ände. Den blev en livskraftig storstad, full av utländska köpmän och missionärer, bl a muslimer och buddister. Glansen falnade dock på 1200-talet när mongolen Khubilai khan etablerade Beijing som sin huvudstad, men dagens Xian har kvar en del mycket fina sevärdheter och turismen blomstrar.

Kejsaren Qin Shi Huangdi

År 221 f Kr utropade sig Qin Shi Huangdi till Kinas förste kejsare, och han styrde landet under en kort men avgörande period. Staten Qin grundades på legalismens politiska idéer som byggde på maktkoncentration omkring härskaren och ett system av kollektivt ansvarstagande och hårda lagar. Efter enandet av landet kallade Qin Shi in tusentals arbetare för att förstärka skyddsmurarna mot norr i en enda lång mur, den blivande kinesiska muren. Han gjorde mynt, vikter och mått enhetliga, och lade grunden till ett juridiskt system. Han skapade även ett effektivt, administrativt system och byggde upp landets infrastruktur, bl a vägar och kanaler. Han gjorde ett tiotal inspektionsturer i sitt stora kejsardöme. Qin Shi var dock en hänsynslös härskare som dog i tron att hans berömda terrakotta-armé skulle skydda honom från alla fiender i livet efter detta. Bönderna stod dock inte ut med hans hänsynslöshet, så när han dog under en av sina inspektionsresor gjorde de uppror och kom bl a att förstöra en stor del av hans grav. Bland annat slog man sönder större delen av terrakottakrigarna.

Vi besöker det luftiga och moderna **Shaanximuseet**, som är en av stans största sevärdheter med sina 370 000 historiska lämningar från Shaanxi-området ända sedan förhistorisk tid. Samlingen har en stor andel keramik, brons-, jade-, guld- och silverföremål samt gamla mynt och kalligrafi. Många föremål härstammar från perioden då Sidenvägen etablerades och blev en av dåtidens främsta handelsvägar. Vilka fantastiskt fina föremål, ofta tillverkade med bravur när vi hemma i Skandinavien enbart tillhörde ett samlarfolk.

Idag är det nationell sorgedag till följd av förra veckans jordbävning i en provins cirka 80 mil från Xian, de röda flaggorna utanför museet vajar på halvstäng och inga underhållningsprogram är tillåtna.

Vid 12-tiden besöker vi ett sidenväveri, som gör mattor av olika slag och med olika kvalitet, oftast beroende på hur många knutar som knyts per centimeter. Även här är det frågan om stor hantverksskicklighet och höga inköpspriser.

Klockan 14.30 kommer vi - några mil utanför Xians centrum - till platsen för **Qinkejsarens terrakottaarmé**. Vi hyr en rullstol med förare åt Jola, så hon inte ska behöva missa denna fantastiska sevärdhet.

Kejsaren Qin Shi Huangdi var en illa omtyckt despot men hans makt var obestridd - Under 38 år arbetade 720 000 människor med att färdigställa hans grav. Gravområdet är ofattbara 56 km² (7x8 km) - det största i världen - och innehåller 7-8 000 ihåliga figurer i naturlig storlek och tillverkade i terrakotta. Deras ansikten och kläder är individuella i sig och figurerna var ursprungligen målade i vackra färger. Gravområdet innehåller även en stor gravkammare, som ännu inte är utgrävd, och där det kanske tar ytterligare ett tiotal år innan det arbetet påbörjas. Kostnaderna och kravet på arkeologisk expertis kommer då att vara stora. Myten säger att gravkammaren innehåller floder av kvicksilver och ett stjärnbestrott tak av guld och silver. "Hoppas att de börjar med det arbetet innan det är dags att lämna in handduken", tänker en nyfiken 60-åring!

Hären av terrakottakrigare upptäcktes 1974 av en slump av några bönder som höll på att gräva en brunn. Det blev början på 1900-talets största arkeologiska sensation. Inom området finns tre olika utgrävningsschakt och en utställningshall. Det är en alldeles magnifik syn att komma in i den schakthall som rymmer mängder med krigare uppställda i välinrättade gruppkolonner så lång ögat kan se. Vilket arbete för arkeologerna att gräva fram alla figurerna och sätta samman dem efter bondeupprorets härjningar. Vi ser både fotfolk och hästar samt två fina bronsvagnar. Och vi ser när man håller på att gräva fram och restaurera figurerna. Naturligtvis finns här mängder med besökare, huvuddelen inhemska, kinesiska turister. Det här besöket är nästan lika fantastiskt som besöket vid pyramiderna i Giza, Konungarnas dal vid Luxor, Kairos museum med innehållet i Tutankhamuns grav, Alhambra i Andalusien eller Taj Mahal i Indien!

När vi åker hemåt under sen eftermiddag noterar vi att området består av djupa lager med lössjord (jord som kommit farande med vinden), att kejsarträden blommar i blått och att en biflod till Gula floden också är en rikligt slamförande, gul flod. Vår lokala guide, Zhe, berättar att hon tillhör ett av 55 minoritetsfolk i Kina, nämligen huierna, en muslimsk folkgrupp som det bor ganska många av i just Xian. "Vi ser ut som kineser men vår religion skiljer oss åt", säger hon.

Torsdagen den 22 april

Dagen börjar med ett besök vid ett buddhisttempel och vid Vildgåspagoden i Xian. Buddhismen hade sin vagga i norra Indien på 500-talet f. Kr. Prinsen Siddhartha Gautama blev - genom intensiv meditation - den första buddha, den förste "upplyste" - en som nått perfekt kunskap om livet. Genom missionärer, som bl. a. färdades via Sidenvägen, kom buddhismen att spridas till Kina och övriga Asien. Idag är kanske en tredjedel av Kinas befolkning buddhister, ofta uppblandat med några delar daoism eller konfucianism. Kommunismen har ju aldrig gillat några religioner och Mao önskade ju under Kulturrevolutionen att han själv skulle upphöjas till "gud", så staten har aldrig varit tillskyndare av religionsfrihet eller av att främja andra religioner!

Enligt buddhismen är "allt ett lidande" (Jola nickar jakande och tittar på sina

ömna fötter) och frågan är "varför lider vi?". Genom att avstå begäret och följa vissa "bud" (icke dräpa, icke stjäla, icke ljuga etc) kan vi nå Nirvana eller återfödas till ett bättre liv. Inom den här religionen har man ingen gud och ingen Skapare, så buddhismen är kanske mer att se som en livsfilosofi!

Vildgåspagoden byggdes under Tangdynastin år 652 och är 64 meter hög. Munken Xuan-zang hade rest till Indien och återvänt med buntar av sutror (heliga skrifter) som han sedan översatte från sanskrit till kinesiska. De översatta skrifterna förvarades i pagoden.

Utanför templet ser vi några män som flyger med sina vackert färgsatta drakar och inne i templet genomför ett hundratal buddhistmunkar en ceremoni för att hedra jordbävningens offer och samla in pengar till de behövande. Trummorna dunkar taktfast och munkarna - iförda sina gula och bruna kläden - sjunger olika sånger. Framför munkarna finns ett altare med blommor och frukter och lite längre bort ligger templet med sina förgyllda buddhastatyer.

Vi besöker ett **jadesliperi** innan det är dags för lunch inne i den moderna delen av Xian. Utanför restaurangen har ginkgo biloba-träden just slagit ut. Tulpanerna är sedan länge överblommade.

Innan vi lämnar Xian besöker vi den **stadsmur** med portar som omger hela den gamla staden; En nästa 14 kilometer lång och 12-15 meter bred mur som fortfarande är helt intakt. Den är byggd under slutet av 1300-talet och måste naturligtvis ha känts nästintill ointaglig på den tiden.

Vi reser genom ett flackt landskap ut mot flygplatsen. Enstaka runda kullar markerar att det finns outgrävda kejsargravar lite varstans runt stan. Strax för klockan 18 är vi åter i Beijing, träffar "Britta" och äter middag på en mongolisk restaurang. Vi serveras grillat lammkött och en fisk, som är lika ful som den är god! Ett sång- och dansuppträdande avslutar måltiden.

Stadsmuren runt Xian är 14 km lång och med en bredd om cirka 12-15 meter

Vildgåspagoden är gjord i sten och ligger inom ett stort klosterområde

En mysigt leende terrakottakrigare låter sig studeras av stolta kineser

■ Fredagen den 23 april

Redan klockan 07.45 lämnar vi hotellet och far med bussen till den lilla parken **Ritan Park**, öster om Förbjudna staden. Runt parken finns många länders ambassader, bl a den amerikanska (som är extra hårt bevakad, som vanligt). Idag är det soligt och drygt 15 grader varmt. Således en vacker vårmorgon med blommande magnolior, forsythior och syrener. Blåskatorna far av och an mellan cypresserna i små högljudda flockar. Överallt ser vi små grupper av människor som utövar tai chi, svärddans, vanlig dans, badminton eller spelar på olika instrument. Vilken behaglig och avslappnad upplevelse att få vandra runt och njuta av allt detta. Från några fågelburar hör jag sång från grönsiskor.

Nästa anhalt blir **Sidenmarknaden** (Silk Market), som ligger i parkens närhet. Ett varuhus i sex våningar, där det mesta går att köpa från elektronik, kläder, skor, väskor till prydnadssaker, siden och pärlor. En kommersens högborg! Jag tar ett djupt andetag och går in och köper lite kläder till våran Victor och en present till Jola, som idag är kvar på hotellet. Affärsbiträdena - som är duktiga i prutandets konst - behärskar ibland också en rolig svenska; "Mr, du fäl fyla föl hundlaåttio! Att pruta är nödvändigt; Ett utgångspris kan mycket väl minskat med tio gånger när affären väl är genomförd, även om biträdena då upprepat "you'll kill me!" ett flertal gånger.

Jag sätter mig på en uteservering i marknadens närhet, njuter av stillheten, vårso-len och en god, kinesisk öl. Klockan 12.30 serveras det en buffé-lunch på marknadens sjätte våning. Den måltiden smakar förträffligt!

Eftermiddagen går åt till att vila och reorganisera paret Johnsson. Onda fötter och knän tillsammans med näsdropp tar på krafterna. Nu har vi bara en hel dag kvar i Mittens rike - och den måste vi göra något bra av. Vi beställer en rullstol för ett kommande "rally" på Himmelska Fridens Torg imorgon.

■ Lördagen den 24 april

Även idag är vädret vackert med sol och relativt god värme. Efter frukosten tar vi en taxi till **Pärlmarknaden** som bara ligger några kvarter bort från vårt hotell. Shoppingrundan slutar med väl utvecklad "påssjuka". Vi återvänder till hotellet och lastar av allt. Taxin kostar bara 7 yuan i vardera riktningen - Det är billigt att åka taxi i Beijing!

Därefter bär det återigen av med taxi (och rullstol). Nu far vi till **Himmelska Fridens Torg**, dit vi kommer strax före klockan 12. I och med att det är lördag är kön till Maos mausoleum väldigt lång och slingar sig runt byggnaden i mer än ett varv. Människorna, som paraderat förbi kommunistledare, kommer ut från byggnaden i flera led. Det är osannolikt många människor i rörelse; Vi förstår att det måste finnas över en miljard kineser!

Den azurvingade blåskatan

Vi lämnar torget, får handräckning med rullstolen av mycket vänliga kineser, när vi är tvungna att nyttja trappor. Så det går smidigt att ta sig ner till den moderna affärsgatan söder om torget. Vi styrker oss med en välsmakande caffè latte på ett italienskinspirerat café. Sedan lämnar vi den moderna gatan (de ser ju likadana ut varhelst i världen) och smiter in i de kringliggande hutongerna. Här möter vi vardagen i de trånga gränderna, kikar in i de sparsamt inredda rummen, ser sängkläder som vädras, möter gamla och unga, elektrikerna som lagar ledningarna i "ett skatbo" av andra ledningar och hör ladusvalorna kvittra vårljukt. Den materiella standarden är låg, fattigdomen påtaglig men det ofta väldigt nystädat och pryddligt i gränderna. Vid 14-tiden äter vi lunch på en liten, lokal restaurang. För ringa 21 yuan serveras vi båda kycklinggryta med ris och jordnötter samt en stor flaska öl. Det smakar gott!

Senare under eftermiddagen kommer vi till parken som omger Himmelens tempel, så vi bestämmer oss för att avsluta besöket i Kina som det började, med en vandring genom parken. Liksom första gången är det nu lördag och mängder med folk träffas för att spela, sjunga och dansa tillsammans och temperaturen har - gu'ske lov - vandrat upp till 25 plusgrader. De trevliga blåskatorna är aktiva i det vackra vädret. Vi njuter i fulla drag av allt vi upplever. Detta är en värdig avslutning på vår resa!

Dagens avslutas på en restaurang i hotellets närhet, där vi serveras stadens specialité; Pekinganka med tillbehör. Kocken trancherar en glaserad anka och som tillbehör serveras tunna pankakor, vårlök och gurka. Liksom surströmming - inga liknelser i övrigt - serveras det i en "knipa". Till detta dricker vi rött vin och en snaps med fruktsmak gjord på vete, durra eller hirs. Avskedsmiddagen blir trevlig och stämningen är hög. Torbjörn, en trygg norrlänning, ställer sig upp och sträcker ut sina armar och frågar vad han föreställer; "En utarmad norrlänning", blir svaret med tanke på all "påssjuka" som grasserat i resesällskapet!

■ Söndagen den 25 april

Idag får vi några timmars sovmorgon och kommer iväg med buss mot flygplatsen strax efter klockan 11. Det är den sista dagen i Kina och innan solen gått ner ska vi vara hemma. Låt vara att dagen blir extra lång, då vi nu flyger med ljuset mot väster! Vi säger farväl till "Britta", stiger ombord på SAS:s plan till Köpenhamn och noterar att bordtennisspelaren J-O Wallner - den mest kände svensken i Kina - är med på planet. Vikten på vårt bagage är 42,5 kg - ringa övervikt som vi inte behöver betala för. Nio och en halv timma senare är vi framme - i exakt rätt tid (!) - och tar tåget hem till Hässleholm. Borta bra men hemma bäst!

Vi sänder en tacksamhetens tanke till Ulf Nilsson, som guidat oss på ett utmärkt sätt i Mittens rike - och till alla våra trevliga medresenärer, som visat Jola så stor omtanke! Det visar sig att det tar mer än en månad efter hemkomsten innan Jola blir kvitt sina "onda andar"!

Det finns fortfarande många terrakotta-krigare att gräva fram och "klistra ihop"

"The Bund"

I Sozhou finns mängder med kanaler, bl a den stora kejsarkanalen som går mellan Beijing och Shanghai

Det berömda tehuset i Gamlas stan, Shanghai

SAKER KÖPTA I KINA:

- * Tekoppar, stora (2 st)
- * En förpackning "tegelstens-te"
- * Sidenkimono (4 st)
- * En jacka och T-shirts (5 st)
- * Stämplor i jade (2 st)
- * Trämask (1 st till Lena Ellman)
- * Böcker (2 st)
- * Smyckeskrin i trä (1 st)
- * Videofilm om "Impression Liusanjie"
- * Penslar (1 set)
- * Tekanna (1 st)
- * Sidenscarfes, bl a pashmina (6 st)
- * Skor (1 par med högre klack)
- * Kryckkäpp (1 st)
- * Paraply (1 st)
- * Minneskort (Sandisk, 16 GB)
- * Förkläde (1 st)
- * Små ankor i trä (6 st)
- * Sidenbroderi (röda gulfiskar)
- * Ett emaljäg
- * Sidentäcken (2 st)
- * Fruktbrännvin (1 flaska)

***Under våra sista
dagar i Kina kom
så äntligen våren!***

**KINA
RESOR**

Text, foto och layout:
 Jola och Thomas Johnsson
 Solbrinken 7, 281 41 Hässleholm
www.clangula.se

